

Η παράσταση αποτελεί ένα θεατρικό μετακείμενο

«Η νύχτα είναι μάνα της μέρας» του Λαρς Νορέν από τη Νέα Σκηνιά του ΘΟΚ. Μετάφραση: Άννα Παπαφίγκου. Σκηνοθεσία/ Δραματουργική Επεξεργασία: Γιάννης Ιορδανίδης. Μουσική επιμέλεια: Αχιλλέας Γραμματικόπουλος. Video Art: Βέρα Παπασταύρου. Σχεδιασμός φωτισμών: Σταύρος Τάρταρης. Βοηθός σκηνοθέτη: Άννα Παπαγεωργίου. Παιζουν: Νεκτάριος Θεοδώρου, Χάρης Κκολός, Γιώργος Μουαίμης, Αννίτα Σαντοριναίου.

Νόνα
Μολέσκη

nona.moleski
@phileleftheros.com

Το όνομα του Λαρς Νορέν

είναι στο μυαλό μου εδώ και ένα χρόνο, από τότε που έτυχε να διαβάσω τους «Δαίμονες» του σε ελληνική μετάφραση και το «Blood» σε αγγλική. Τα διάβασα χωρίς «συστάσεις», χωρίς να έχω ξανακούσει το όνομά του και χωρίς να ξέρω τη θέση του στο σουηδικό θέατρο. Η ορμητική δύναμη του λόγου και η γερή δομική κατασκευή, η εμπλοκή του αρχέγονου μύθου με το παρόν και το πολιτικό υπόβαθρο των ανθρώπινων ιστοριών, οι δημιουργικά ενσωματωμένες γραμμές λογοτεχνικών καταβολών και ο άκρως προσωπικός τρόπος να επικεντρώνεται στη νύκτα της ύπαρξής μας και μόνο απ' εκεί να βλέπει τη μέρα της, αυτά τα χαρακτηριστικά με έκαναν να αναρωτιέμαι γιατί δεν βλέπουμε τα έργα του Νορέν στις ελληνικές και κυπριακές σκηνές. Έτσι, η είδηση για την ένταξη στο ρεπερτόριο του ΘΟΚ του έργου του Λαρς Νορέν «Η νύχτα είναι μάνα της μέρας» με γέμισε με μεγάλες προσδοκίες. Έχοντας δημιουργήσει μια μικρή δική μου παράδοση μοναχικής ανάγνωσης των κειμένων του Νορέν, είχα διχάσει την προσοχή μου κατά τη διάρκεια της παράστασης, διαχωρίζοντας το θέαμα και το άκουσμα και προσπαθώντας να μετατρέψω το άκουσμα σε νοερό ανάγνωσμα.

Η μέθοδος αποδείχτηκε λανθασμένη. Όταν άρχισα ήδη να συμπεραίνω ότι δεν πρόκειται για εξίσου συγκλονιστικό με τα δύο προαναφερμένα έργα εξαιτίας της μονοθεματικότητάς του (ο αλκοολισμός του πατέρα της τετραμελούς οικογένειας, οι αλληλοσπαραγμοί των εγκλωβισμένων μελών), ο Γιάννης Ιορδανίδης άρχισε να ξετυλίγει τη δική του πρόταση, πολύ πιο ενδιαφέρουσα από το συμπέρασμα που βιαζόμουνα να βγάλω. Τελικά το κείμενο

του Νορέν δεν διαβάζεται γραμμικά, ατάκα προς ατάκα, αλλά φτιάχνεται από τις τεντωμένες μεταξύ των τεσσάρων ατόμων σχέσεις, που αποτελούν περιπλοκότερο και πλουσιότερο σχέδιο απ' ό,τι φαίνεται από την πρώτη ματιά. Δημιουργώντας ολοκληρωμένες μορφές, δίνοντας δυνατές φωνές και ενδιφέροντα πρόσωπα στο λόγο, χρησιμοποιώντας τις κρυφές αφορμές του κειμένου για τις προεκτάσεις που άνοιγαν τη φαινομενική κλειστούρα του περιγραφόμενου μικρόκοσμου, μπόρεσε ο σκηνοθέτης να διαβάσει το έργο έτσι που η δική του πρόταση υπερέβη το χρονικό πλαίσιο της παράστασης και συνέχισε να λειτουργεί μέσα μας πείθοντας για τη μεγάλη αξία του κειμένου που μόλις γνωρίσαμε.

Η παράσταση του Ιορδανίδη αποτελεί ένα θεατρικό μετακείμενο. Ο σκηνοθέτης χρησιμοποιεί τη μορφή του Ντάβιντ, του μικρότερου γιου της οικογένειας, ως εργαλείο αποκαλύψεων των κρυμμένων στρωμάτων του κειμένου. Παραδείγματος χάριν, μια αναφορά στα περιστέρια, που για τα άλλα πρόσωπα απλώς λερώνουν και ενοχλούν, μετατρέπεται στην παράσταση από το σκηνοθέτη, τη δημιουργό των video Βέρα Παπασταύρου και τον ηθοποιό Νεκτάριο Θεοδώρου σε σύμβολο παγιδευμένου ονείρου. Η σεξουαλική ταυτότητα του Ντάβιντ αποτελεί μια από τις προκλητικά αναπάντητες ερω-

τήσεις του έργου που αφήνουν το σχήμα των σχέσεων μεταξύ των τεσσάρων ανοιχτό. Αλλά το μεγαλύτερο άνοιγμα από το κλειστοφοβικό περιβάλλον δίνεται στο φινάλε, με τη μορφή του Ντάβιντ να έχει υπαρξιακή προοπτική, μια υπόσχεση υπέρβασης της αποτελμάτωσης, μια μέρα που ίσως γεννηθεί από τη νύχτα. Ωραία η επιλογή από τον Αχιλλέα Γραμματικόπουλο της μουσικής που συνοδεύει την τελική σκηνή. Ο Νεκτάριος Θεοδώρου, που ήταν πολύ καλός πέρσι στο «Σακάτη του νησιού», φέτος, στη διασταύρωση ταλέντου και τύχης, λαμβάνει και εκμεταλλεύεται την ευκαιρία να κάνει δεύτερο σπουδαίο ρόλο τη μόλις δεύτερή του χρονιά στον ΘΟΚ.

Η Αννίτα Σαντοριναίου είναι διαφορετική με τους σκηνοθέτες που αναγνωρίζει ως ικανούς να της δώσουν, και όχι απλώς να της ζητήσουν να τους δώσει από τον υποκριτικό της πλούτο. Αυτή η ανοιχτή, δεχτική δημιουργικότητα με την οποία δούλεψε η Σαντοριναίου υπό τη διδασκαλία (νομίζω, είναι σωστή η λέξη) του Ιορδανίδη είναι γνώρισμα μεγάλων ηθοποιών. Η μορφή της ηρωίδας της Έλιν είναι φτιαγμένη από δύναμη, πόνο και προσπάθεια να αλλάξει τα πράγματα. Ο Γιώργος Μουαίμης πετυχαίνει σ' έναν από τους πιο περιεκτικούς σε συμπεριφορά και ψυχολογία ρόλους της καριέρας του. Ο Μάρτιν του μοιάζει με κυνηγημένο γέρινο ζώο, το οποίο όμως αντεπιτίθεται άγρια και ύπουλα, είναι άνθρωπος που τελειώνει, αλλά και φορέας των περισσότερων αναπάντητων ερωτημάτων του έργου, για τα ψέματα και τις αλήθειες στη ζωή του. Ο Χάρης Κκολός παίζει τον Γέοργκ σε κατάσταση μόνιμης σκληρής άμυνας σε ένα σχήμα σχέσεων όπου οι κάθε τρεις επιτίθενται σε κάθε έναν, προξενώντας και εισπράττοντας πόνο.

Τα σκηνικά της παράστασης, από τις καλύτερες δουλειές του Σταύρου Αντωνόπουλου, με τη σουρεαλιστική μεγέθυνση του ρεαλιστικού περιβάλλοντος δημιουργούν την αίσθηση υπαρξιακού εγκλωβισμού.